

Základní škola a Mateřská škola Chlum, okres Příbram
Chlum 16, 262 93 Nalžovice
telefon: 318 864 157, www.zsamschlum.cz, email: zsmschlum@volny.cz, IČ: 71000461

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola Chlum

Zpracovala: Jaroslava Bulínová, zástupce ředitelky školy
Jana Dejmková, zástupce ředitelky školy
Mgr. Jaroslava Procházková, ředitelka školy

Motto: „Takový bude příští svět, jak budou
vychováni příští jeho občané.“

OBSAH A USPOŘÁDÁNÍ ŠVP

1. Škola a její vzdělávací program:

- A. Identifikační údaje
- B. Charakteristika školy
- C. Charakteristika vzdělávacího programu
- D. Podmínky a organizace vzdělávání

2. Vzdělávací obsah

3. Evaluační systém mateřské školy

1. ŠKOLA A JEJÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

A. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Adresa: Základní škola a Mateřská škola Chlum, okres Příbram
Chlum 16, 262 93 Nalžovice
Telefon: 318 864 157
E-mail: zsmschlum@volny.cz
IČO: 71000461

Zřizovatel:
OBEC NALŽOVICE
262 93 Nalžovice
zastoupena starostkou obce Janou Pšeničkovou

Ředitelka školy:
Mgr. Jaroslava Procházková

Zaměstnanci MŠ:
Jaroslava Bulínová, zástupkyně ředitelky školy
Martina Zíková, učitelka
Pavčina Křížová, učitelka
Irena Dvořáková, učitelka
Monika Deusová, školnice

ZŠ A MŠ CHLUM sdružuje	ZÁKLADNÍ ŠKOLU MATEŘSKOU ŠKOLU ŠKOLNÍ JÍDELNU ŠKOLNÍ DRUŽINU
------------------------	---

Účinnost: 1. 9. 2023

Aktualizace: Na základě hodnocení školního roku 2022/2023 byl program doplněn, dopracován a aktualizován pro následující školní roky podle aktuálně platného RVP PV.

Č. j.: ZSMS/230/2023

B. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Chlum je umístěna v objektu základní školy od školního roku 1996. Bezprostřední okolí je vesnického rázu, v blízkosti je rozlehlý park. U školy se nenachází rušná komunikace, proto je zde klid a poměrně bezpečno.

Mateřská škola má dvě třídy s celodenním provozem a celkovou kapacitou 56 dětí.

V budově základní školy má třída mladších dětí MŠ (věk od 3 do 4/5 let; při volné kapacitě se přijímají i děti mladší tří let) svůj oddělený prostor se sociálním zařízením, umývárnu, kuchyňkou k výdeji stravy a šatnou. K dispozici jsou lehátka pro odpočinek po obědě. Strava je dětem donášena ze školní kuchyně, děti nikam nepřecházejí. Třída je rozdělena na hernu a menší koutek se stoly.

Ve třídě starších dětí je k dispozici herna a prostor pro stoly se židlemi; sociální zařízení je umístěno v prostorech základní školy, šatna je na chodbě základní školy. Děti se stravují v jídelně ZŠ, kde mají prostor se stoly a židlemi. Po obědě mají tyto děti také klidový režim a klidové činnosti, spánek je umožněn na koberci s podložkami a ložními potřebami.

Obě třídy jsou vybaveny vhodným nábytkem odpovídajícím podle věku dětí, jsou tu i skříňky na uskladnění pomůcek a hraček.

Třídy jsou vybaveny dostatečným množstvím hraček i pomůcek pro hru a vzdělávání dětí, výzdoba místností se mění s novým výrobkem dětí i podle ročního období.

Prostory MŠ jsou barevně vymalovány a doplněny pokojovými květinami.

Stravování zajišťuje kuchyň ZŠ. Pestrá nabídka zeleniny, ovoce, obilninových výrobků a dalších prvků zdravé výživy se stala běžnou součástí vzdělávacího působení.

Škola pravidelně spolupracuje se zákonnými zástupci dětí.

Mateřskou školu charakterizuje svoboda, neformálnost a individualizovaná struktura vzdělávacích cílů.

Neupřednostňujeme jednostranně rozum dítěte, ale rozvojem jeho citových, sociálních a volných vazeb zajišťujeme pocit svobody a bezpečí. Vytváříme dětem přirozené prostředí k sociálnímu učení a poznávání.

Filosofie mateřské školy: „Dětem hru, lásku a vše pro rozvoj jeho poznání.“

C. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Stručná anotace programu:

ŠVP vychází z modelu osobnostně orientovaného předškolního vzdělávání.

Jde o model, kde cíle směřují k dítěti, k jeho rozvoji a k jeho učení. Uplatňuje integrované vzdělávání, které svým obsahem i svými metodami práce založenými na prožitkovém učení, umožňuje dítěti vnímat svět v jeho přirozených souvislostech a získávat globálnější, srozumitelnější a reálnější pohled na svět a aktivní postoj k němu. Směřuje k rozvoji a osvojení klíčových kompetencí.

Osobnostně orientovaný model je založen na přesvědčení, že nelze přehlížet všechny dosavadní dobré a přínosné zkušenosti a tradice české předškolní výchovy a vzdělávání.

Dítě chápeme jako jedinečnou, neopakovatelnou osobnost, která má právo být sama sebou a být kladně přijímána.

Vztah učitelky k dítěti je zbavován tradiční autoritativnosti, snahy o nadvládu a řízení pomocí odměny a trestu, dítě se stává partnerem. V komunikaci převažují projevy náklonnosti a důvěry, umožňujeme mu uplatnit jeho mnohostrannou aktivitu a přirozený projev. Dítě dostává šanci spolurozhodovat, souhlasit i oponovat a vstupovat do dění jako rovnoprávný účastník.

Vzdělávací program navazuje na dřívější programové materiály a zachovává tradiční poznatkový horizont předškolního dítěte, také je však dostatečně pružný a umožňuje vstřebávat nové poznatky a metody výchovné práce.

Nejdůležitějším činitelem vzdělávání jsou děti, jejich potřeby a prožitky. Důležitá je i preference rozvoje smyslů, zařazováním smyslových her - učení prožitkem.

Na základě praxe učitelek jsme určili tyto základní potřeby dítěte:

- 1/ emoce, kterým rozumím
- 2/ dospělí, kteří jsou pravdiví
- 3/ pravidla, která dávají smysl
- 4/ úctu, abych si vážil sebe
- 5/ lásku, abych o ní věděl
- 6/ kompetence, dělat věci samostatně, prožívat vlastní emoce, rozhodovat o vlastních potřebách, volit si činnosti, které děti zajímají, dodržovat pravidla, která se vytváří ve spolupráci s dětmi, nést důsledky svých činů, mít svůj vlastní názor a sdělit ho
- 7/ učitele, vstřícného a důsledného
- 8/ podnětné prostředí, hračky, pomůcky, které mám rád.

VZDĚLÁNÍ je pro dítě činností přirozenou, pro pedagoga cílevědomou. Povinné předškolní vzdělávání je stanoveno na čtyři hodiny denně. Učitel by si měl být schopen v průběhu veškerých činností s dětmi odpovědět pravdivě na tyto otázky:

- co se právě teď dítě učí
- s jakou hodnotou se setkává
- jaký má prostor pro samostatnost
- jak může ovlivnit situaci, v níž se nachází

HLAVNÍMI PROSTŘEDKY VZDĚLÁVÁNÍ jsou činnosti. Učitelka musí připravit dostatek zajímavých činností pro děti a na nich bude záležet, které z nich použijí. A z těch mohou vzniknout činnosti úplně jiné, pedagogem neplánované a obvykle nejzdařilejší.

JÁDRO VZDĚLÁVÁNÍ neleží v řízených činnostech, ale ve všem, co se děje při pobytu dítěte v MŠ.

DÍTĚ si odnáší kompetence a ne splněné úkoly. Pedagog jednoznačně ztrácí autoritářskou pozici, je pozorovatelem, partnerem. Pomáhá a povzbuzuje tam, kde je třeba, vede děti ke zdravému sebevědomí, povzbuzuje ve svobodné volbě činnosti. Není třeba neustále děti motivovat, ale využít chvíle, kdy dítě samo projeví o danou činnost zájem nebo kdy se dítě nechá strhnout kolektivem.

PŘÍSTUP UČITELKY K DĚTEM V MŠ - učitelka má přijmout dítě s porozuměním, bez podmínek, výhrad a předsudků. Každé dítě musí být akceptováno bez podmínek takové, jaké je. Děti velmi dobře vnímají zájem a vycítí, jestliže respektujeme jejich důstojnost.

Učitelka má přijmout dítě s plnou důvěrou a úctou k jeho individualitě.

Učitelka musí být empatická, akceptující a autentická.

Učitelka by měla být pro dítě transparentní osobnost, měla by přirozeně vypovídat o sobě, nechat se blíže poznávat.

Učitelka by měla vyváženě komunikovat se všemi dětmi. Mluvení a naslouchání dětí by mělo být v rovnováze.

Učitelka si má být vědoma toho, že množství otázek adresovaných dítěti nemusí být jím vždy chápáno jako příjemný zájem.

Učitelka má usnadňovat nejen procesy vznikání a osvojování nových vědomostí, ale i dětské projevy tvořivosti, fantazie, sociálních aktivit a stavy obav a úzkosti.

HLAVNÍ CÍLE PRÁCE UČITELEK

- podporovat duševní pohodu dětí
- vést děti ke zdravému životnímu stylu
- vzdělávání rozvíjet přirozenou cestou

FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Pracujeme podle vlastního školního vzdělávacího programu. Realizovanými činnostmi naplňujeme základní rámcové cíle předškolního vzdělávání a zároveň specifické cíle jednotlivých oblastí. Ke zvoleným tématům jsou vybírány činnosti, které rozvíjejí všechny kompetence dítěte. Do každého tematického celku se snažíme zařazovat činnosti ze všech pěti vzdělávacích oblastí, obsahově ucelené s hlavním tématem. S tématy pracujeme tak dlouho, dokud mají děti o činnost zájem a dokud jim tyto činnosti přinášejí uspokojení. Témata se navzájem prolínají. Program je tvořen pro obě třídy MŠ a slouží pro přípravu plánů. Každá třída má své koutky, ve kterých probíhá proces učení.

Vzdělávání v MŠ se uskutečňuje ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v MŠ vyskytnou.

PORADENSKÉ SLUŽBY VE ŠKOLE

Poskytování poradenské služby ve škole zajišťuje speciální pedagog a učitelka MŠ (zástupce ředitelky školy) ve spolupráci s dalšími pedagogickými pracovníky.

Poradenské služby zaměřujeme na:

- poradenství v oblasti výchovy a vzdělávání rodičům dítěte
- poradenství při neúspěšnosti, postupy řešení a podpora ke zlepšení, prevence
- poradenství při řešení a prevenci rizikového chování dítěte
- poradenství v obtížných životních situacích dítěte, rodičům v souvislosti s výchovou dětí
- poradenství při integraci dítěte s predikovanými speciálními vzdělávacími potřebami
- metodická podpora učitelů ve speciálně pedagogických dovednostech při práci s dětmi
- poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení, odborné instituce
- speciální pedagog realizuje konzultační schůzky s rodiči podle potřeb dětí.

D. PODMÍNKY A ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Organizace vzdělávání

Při prvním nástupu do MŠ je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim.

Postup při přijímání dětí do mateřské školy se řídí především zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), vyhláškou MŠMT ČR č. 14/2005 Sb. o mateřských školách, a dalšími platnými předpisy a ustanoveními, vždy v platném znění.

Ředitelka ZŠ, jejíž je MŠ součástí, stanoví po dohodě se zřizovatelem místo a dobu zápisu na následující školní rok. Termín konání zápisu vyvěsí na vývěsku u MŠ, na webové stránky školy a rozešle spádovým obecním úřadům.

Mateřská škola Chlum přijímá děti do dvou tříd s celodenním provozem. Kapacita obou tříd MŠ Chlum je při výjimce od zřizovatele 28 dětí.

Provozní doba je stanovena od 6.30 do 16.30 hodin.

Pro pedagogickou činnost je vytvářen třídní plán, který vychází ze školního vzdělávacího programu.

Organizace dne:

6.30 – 8.15	příchod dětí (spontánní hra, individuální práce, kontakt s rodiči)
8.15 – 8.45	hra, TV chvilka, skupinové činnosti
8.45 – 9.15	svačina
9.20 – 9.45	hlavní program, řízená činnost, skupinové hry, četba
9.45 – 11.45	pobyt venku (řízená i volná hra)
11.50 – 12.30	oběd, hygiena (třída mladších dětí)
12.00 – 12.45	oběd, hygiena (třída starších dětí)
12.30 – 12.45	odchod dětí, klidná hra, četba
12.45 – 14.00	odpolední klid (nespavé děti – krátké činnosti, ostatní děti - ložnice, klid na lůžku, pohádky, hudba)
14.00 – 14.30	hygiena, svačina
14.30 – 16.30	odpolední program (individuální řízená činnost, hra, pobyt venku apod.), odchod dětí

Denní řád je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální potřeby.

Vytváříme dětem podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Děti mají možnost účastnit se společných činností v různě velkých skupinách, ale také uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se aktivit.

Veškeré činnosti jsou organizovány tak, aby byly děti podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, mají možnost pracovat svým tempem. Snažíme se o vyváženost spontánních a řízených činností v denním programu.

Každý den je v obou třídách zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek nejméně v rozsahu 2,5 hodiny. Překrývání je popsáno ve směrnici o pracovní době učitelek mateřské školy pro daný školní rok tak, aby byla zajištěna především bezpečnost dětí při aktivitách mimo budovu školy - pobyt venku, kdy je nutné dbát zvýšeného dohledu nad dětmi mladšími tří let a s dětmi v povinném předškolním vzdělávání plnit obsah ŠVP.

Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech dětí přijatých do MŠ. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními škola sestaví plán pedagogické podpory plán nebo individuální vzdělávací plán podle doporučení poradenského zařízení.

Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Učební plán a očekávané výstupy u dětí se SVP škola upravuje v rámci podpůrných opatření. Nezbytnou součástí pomoci integrovaným dětem je úprava podmínek vzdělávání (vždy podle konkrétních potřeb dítěte).

Při plánování a realizaci vzdělávání dětí se SVP je třeba mít na zřeteli fakt, že se děti ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Tomu pedagog přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami.

Škola sestavuje plán pedagogické podpory před zahájením poskytování podpůrných opatření. Následně po sestavení plánu jsou podpůrná opatření dítěti poskytnuta.

Plán obsahuje soupis obtíží dítěte, charakteristiku dítěte, popis speciálních vzdělávacích potřeb, soupis poskytovaných podpůrných opatření, stanovení cílů podpory, užití pomůcek, změny v organizaci vzdělávání, způsob vyhodnocování plánu.

PLPP škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem potřeb dítěte.

Po třech měsících škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření směřují k daným cílům. Škola buď pokračuje v poskytování podpůrných opatření, nebo doporučí zákonným zástupcům návštěvu poradenského zařízení.

S PLPP je přiměřeně seznámeno dítě, jeho zákonný zástupce a všichni pedagogové, kteří se na vzdělávání dítěte podílejí. Všichni seznámení potvrdí svým podpisem.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP dítěte nadaného a mimořádně nadaného.

Škola sestavuje plán pedagogické podpory před zahájením poskytování PO dítěti nadanému nebo mimořádně nadanému. Následně po sestavení plánu jsou dítěti poskytnuta podpůrná opatření k rozvinutí jeho nadání.

Plán obsahuje soupis nadání dítěte, charakteristiku dítěte, popis speciálních vzdělávacích potřeb, soupis poskytovaných podpůrných opatření, stanovení cílů podpory, užití pomůcek, změny v organizaci výuky, způsob vyhodnocování plánu.

PLPP škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem nadání dítěte.

Po třech měsících škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření směřují k daným cílům. Škola buď pokračuje v poskytování podpůrných opatření, nebo doporučí zákonným zástupcům návštěvu poradenského zařízení k vyšetření mimořádného nadání.

S PLPP je přiměřeno seznámeno dítě, jeho zákonný zástupce a všichni pedagogové, kteří se na vzdělávání dítěte podílejí. Všichni seznámení potvrdí svým podpisem.

Další specifika:

- Zodpovědnou osobou pro jednání v otázkách dětí se SVP je za školu stanovená zástupkyně ředitelky školy.
- Pokud školské poradenské zařízení a pediatr doporučí odkad školní docházky, na žádost zákonných zástupců dítěte k tomuto kroku dá vedení školy souhlas.
- **Informovaný souhlas** obsahuje vyjádření souhlasu s poskytováním podpůrných opatření, informace o důsledcích podpůrných opatření a o možných změnách ve vzdělávání, informace o případných organizačních změnách, podpis zákonného zástupce, že změnám rozuměl.

Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizace všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráce se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráce s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Děti s odkladem školní docházky

Děti s odkladem školní docházky jsou zařazeny do třídy s dalšími předškoláky. Je jim věnována péče nad rámec běžného předškolního vzdělávání v době spontánních činností ostatních dětí tak, aby byly rozvinuty ty stránky osobnosti dítěte s odkladem školní docházky, a podle doporučení specializovaného pracoviště realizuje škola nápravné a preventivní aktivity dítěte tak, aby došlo v průběhu odkladu školní docházky k redukci potíží, pro něž byl odklad realizován.

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Jazyková příprava je poskytována dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, od jejich nástupu do mateřské školy individuálně.

Při práci s celou třídou se jim uzpůsobují didaktické postupy a děti jsou cíleně podporovány v osvojování českého jazyka pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Při počtu 4 cizinců v povinném předškolním vzdělávání škola zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu i jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Materiální podmínky

Prostory tříd mateřské školy odpovídají maximální kapacitě 28 dětí.

Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, zdravotně hygienické zařízení i vybavení pro odpočinek dětí jsou antropometricky přizpůsobeny a odpovídají počtu dětí.

Učebny jsou vybaveny hračkami, pomůckami a materiály odpovídajícími počtu dětí a jejich věku. Všechny jsou průběžně obnovovány a doplňovány. Většinou jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly a mohly si je samostatně brát a uklízet.

Prostředí naší mateřské školy je vyzdobeno dětskými výtvy, dětské práce mohou na nástěnkách shlédnout i rodiče.

V blízkosti mateřské školy se rozkládá školní zahrada a park, jejichž herní prvky vyhovují všem požadavkům bezpečnostních a hygienických norem a dětem umožňují dostatek rozmanité pohybové aktivity.

Provozní řád

Nástup dětí:

- 6.30 – 8.00 (po předchozím upozornění kdykoliv)

Spontánní hra:

- od 7.00 do 8.15 (dle potřeb a zájmu dítěte kdykoliv)
- při pobytu venku
- po obědě do odchodu domů
- po spaní 15.00 – 16.30

Činnost řízená:

- od 8.15 - 8.45 a od 9.15 – 9.45 ve třídě mladších dětí
- částečně při pobytu venku
- od 8.00 – 12.00 povinné předškolní vzdělávání ve třídě starších dětí

Pohybové aktivity:

- tělovýchovné chvilky (každý den).
- pohybové hry, cvičení, relaxace (1 - 3x týdně)
- pohyb dětí v přírodě, na zahradě každý den
- cvičení v tělocvičně – dle rozvrhu ZŠ možno dopoledne každý den

Pobyt venku:

- Využívání školní zahrady je maximální.
- Pobyt venku je přizpůsoben okamžité kvalitě ovzduší.
- Využíváme obecní park.
- Výměna písku v pískovišti – 1x ročně, 2x ročně desinfekce písku.
- Délka pobytu venku: dopoledne
9.45 – 11.45 hodin (třída mladších dětí)
9.50 – 11.50 hodin (třída starších dětí)
odpoledne
15.00 – 16.30 hodin (dle počasí)
- Pobyt venku využíváme především k rozvoji pohybových schopností a dovedností dětí, ale též k rozvoji jejich poznání.

Odpočinek a spánek:

- V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí.
- Pro odpočinek máme prostory herny, lehátka se skládají a rozkládají dle počtu dětí na spaní, místnost je každý den větraná a důkladně uklizená. Děti mají k dispozici i podložky a ložní prádlo.

Výměna prádla:

- lůžkoviny – 1x za tři týdny
- ručníky, ubrusy – 1x týdně
- pyžama – 1x týdně
- prádlo pere školnice, která používá školní pračku se sušičkou, prádlo se žehlí
- čisté prádlo je uskladněno ve speciálním skladu.

Stravování

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava odpovídající daným předpisům a mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Děti do jídla nenutíme. Rytmus a řád je natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám aktuální situaci.

Podávání svačin od 8.45 do 9.15, samoobslužně.

Oběd od 11.30 do 12.00, částečná samoobsluha.

Pitný režim

Pití připravují kuchařky ZŠ a děti je mají ve třídě neustále k dispozici. Děti si mohou nalévat samy, nebo požádat učitelku. Nádobí se odkládá na určené místo, odkud je školnice odnáší k umytí.

Spolupráce s rodiči

V mateřské škole se snažíme být stále s rodiči kontaktu a maximálně s nimi spolupracovat. Společné aktivity se staly součástí vzdělávacího plánu.

Naším cílem je maximální otevřenost a spolupráce. Pravidelných schůzek s rodiči se účastní obě učitelky MŠ a spolupráce funguje na základě partnerství.

Domlouvají se s nimi na společném postupu při výchově a vzdělávání. Sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí – rodin a snaží se jim porozumět.

Naši společnou snahou je rozvíjet spolupráci a nabízet rodičům i dětem množství různých aktivit i mimo běžný vzdělávací program (zahradní slavnosti, soutěžní odpoledne, výstavy, výlety atd.).

Při společných akcích zůstáváme otevření i pro rodiny, jejichž děti již ukončily docházku v MŠ nebo ještě nebyly do MŠ přijaty.

Společné tradiční akce nabízené školou:

- drakiáda
- oslavy narozenin dětí
- martinská lampionová slavnost
- vánoční besídka
- pásma ke Dni matek
- loučení s předškoláky
- maškarní karaoke a diskotéky
- pohádkový les
- školní ples se SRPŠ při ZŠ Chlum

Psychosociální podmínky

Vytváříme takové prostředí, aby se u nás cítili děti i dospělí dobře, spokojeně a bezpečně.

K nově přichozímu dítěti přistupujeme citlivě a přizpůsobujeme se jeho potřebám. Adaptace na nové prostředí probíhá postupně ve spolupráci s rodiči. Jde nám především o klidné, přirozené a citlivé jednání, kdy děti nejsou neúměrně přetěžovány a stresovány.

Pedagogický styl počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Základem je vstřícná komunikace. Jakýkoliv samostatný pokus dítěte je podporován a dostatečně pochválen. Záleží nám na vzájemné toleranci, důvěře, ohleduplnosti a spolehlivosti.

Vzhledem k prevenci sociálně patologických jevů a šikany, se snažíme věnovat pozornost neformálním vztahům dětí ve třídě a jejich ovlivňování prosociálním směrem.

Vyvažujeme volnost a osobní svobodu dítěte s nezbytnou mírou omezení, vyplývající z nutnosti dodržovat v naší mateřské škole potřebný řád.

Cílem pro nás zůstává přání, aby se škola stala pro děti místem plným radosti a dobrých kamarádů.

Personální a pedagogické zajištění

V třídách MŠ pracují 4 učitelky na plný úvazek. Učitelky mají odpovídající vzdělání. V MŠ je zaměstnána školnice - uklízečka.

Vedení školy nám vytváří vhodné podmínky pro další profesní růst a systematické vzdělávání.

Pracovní doba pedagogů je stanovena tak, aby byla dětem zajištěna optimální vzdělávací i výchovná péče.

Pracujeme v souladu s nejnovějšími vzdělávacími metodami a zásadami. Ve spolupráci s příslušnými odborníky (logoped, speciální pedagog, poradenský psycholog,...) a školním poradenským pracovištěm při základní škole nabízíme rodičům pomoc v péči o děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

Náš pedagogický sbor a celý pracovní tým je stabilní a stmelený.

Chráníme soukromí rodiny a zachováváme patřičnou mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech.

Řízení MŠ

Povinnosti zaměstnanců školy jsou jasně vymezeny v pracovních náplních. Pedagogický sbor pracuje jako tým, spolupracuje s rodiči. Zástupkyně ředitelky školy v MŠ vypracovává program školy ve spolupráci se všemi členkami pedagogického sboru. Pedagogové se soustavně vzdělávají, pracují profesionálním způsobem. Pro každý nový školní rok plánujeme účast na seminářích a vzdělávacích programech pro učitelky MŠ.

Úplata za vzdělávání

Děti mimo povinné předškolní vzdělávání a děti s odkladem školní docházky hradí pravidelný měsíční poplatek 250 korun. Pokud je mateřská škola uzavřena více než 5 dní v měsíci, je za každý uzavřený týden vrácena zákonným zástupcům adekvátní suma z poplatku za vzdělávání.

2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Základní obsah předškolního vzdělávání v mateřské škole byl stanoven tak, aby navazoval na současné trendy ve vzdělání, odpovídal základním cílům a přitom respektoval věk, předpoklady a zkušenosti dítěte.

Reagujeme na zájmy dítěte a zároveň se snažíme přizpůsobit prostředí školy jeho přirozeným potřebám.

Jednotlivé oblasti vzdělávání reflektují vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání i učení. Jsou rozlišeny na základě vztahů, které si dítě postupně vytváří k sobě samému, k druhým lidem i k okolnímu světu.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Klíčové kompetence reprezentují v současném vzdělávání cílovou kategorii, vyjádřenou v podobě výstupů. V kurikulárních dokumentech jsou obecně formulovány jako soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince. Jejich pojetí i obsah vychází z hodnot společností přijímaných a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence přispívají ke vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu člověka a k posilování funkcí občanské společnosti.

Kompetence představují soubory činnostně zaměřených a prakticky využitelných výstupů, které se propojují a doplňují, čímž se postupně stávají složitější a tím i využitelnější (univerzálněji použitelné). Jejich osvojování je proces dlouhodobý a složitý, který začíná v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života.

Proto je snahou, aby klíčové kompetence tvořily neopominutelný základ vzdělávání na všech úrovních a aby k jejich vytváření směřoval a přispíval veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. Klíčové kompetence tak získávají ústřední pozici v rámcových vzdělávacích programech.

Již v předškolním věku dítěte mohou být vytvářeny základy klíčových kompetencí, sice elementární, avšak důležité a významné nejen z hlediska přípravy dítěte pro započetí systematického vzdělávání, ale zároveň pro jeho další životní etapy i celoživotní učení. Dobré a dostatečné základy klíčových kompetencí, položené v předškolním věku, mohou být podstatným příslibem dalšího příznivého rozvoje a vzdělávání dítěte, nedostatečné základy naopak brzdou, která dítě na počátku jeho životní a vzdělávací cesty může znevýhodňovat. Proto by předškolní vzdělávání mělo o jejich vytváření cíleně usilovat.

Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

- 1. kompetence k učení
- 2. kompetence k řešení problémů
- 3. kompetence komunikativní
- 4. kompetence sociální a personální
- 5. kompetence činnostní a občanské
- 6. kompetence digitální

Předpokládá se, že pro dítě předškolního věku mohou být dosažitelné klíčové kompetence v následující úrovni:

Kompetence k učení - dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

Kompetence k řešení problémů - dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

Komunikativní kompetence – dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence - dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

Činnostní a občanské kompetence - dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky - odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Digitální kompetence – dítě ukončující předškolní vzdělávání:

- rozeznává různé symboly, ikony, rozumí jejich významu, porovnává, uspořádává a třídí soubory předmětů podle určitého pravidla

- pracuje s programy/audio/video materiály určenými pro rozvoj jazyka a řeči (např. zvukové pexeso, pojmenování obrázku, opakování slov, nácvik správné výslovnosti atd.)
- pracuje s programy/audio/video materiály určenými pro rozvoj myšlení a představivosti (např. vyhledávání na základě barvy, velikosti, tvaru, zvuku, určení větší – menší, řazení obrázků podle časové osy apod.)
- zachycuje skutečnosti ze svého okolí (fotografie, koláže fotografií, nahrávání hlasového komentáře)
- pracuje se vzdělávacími aplikacemi, v nichž se dotváří či mění nějaký obsah (např. malování, skládačky)
- chápe a tvoří jednoduché algoritmy, které jsou základem budoucí schopnosti programovat (lze využít programovatelné hračky)
- chová se bezpečně v různých prostředích, včetně digitálního prostředí (např. jak se chovat při setkání s neznámými lidmi, odmítat nevhodné chování i komunikaci, která je dětem nepříjemná, získávat základy bezpečné práce s digitální technikou – nevhodnost dlouhého dívání se do obrazovek, špatného držení těla, vzdálenost očí od obrazovky, spaní s telefonem apod.)
- chová se šetrně k životnímu prostředí, získává povědomí o ekologických aspektech využívání digitálních technologií, poučení o třídění odpadu, sběrných místech apod.
- řeší problémy, umí požádat o radu
- rozpozná základní části digitálního zařízení a ví, že uvnitř jsou programy.

Úroveň kompetencí, obecně dosažitelná předškolním dítětem, vyjadřuje očekávaný vzdělávací přínos předškolního vzdělávání, tedy to, čím může mateřská škola přispět k výbavě dítěte pro celoživotní učení dříve, než dítě zahájí povinné školní vzdělávání. Soubor klíčových kompetencí je ve svém celku ideálem, k němuž většina dětí nedospěje a dospět nemůže. To ani není smyslem jejich formulování. Soubor klíčových kompetencí nabízí pedagogům poměrně jasnou představu, kam směřovat, o čem usilovat. Slouží především k vymezení odpovídajícího vzdělávacího obsahu jako prostředku k jejich vytváření (na úrovni rámcové, popř. i školní).

ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

1. Dítě a jeho tělo – oblast biologická
2. Dítě a jeho psychika – oblast psychologická
3. Dítě a ten druhý – oblast interpersonální
4. Dítě a společnost – oblast sociálně-kulturní
5. Dítě a svět – oblast environmentální

Tyto oblasti vzdělávání jsou vzájemně propojeny a ovlivňují se. Obsah jednotlivých oblastí se prolíná, prostupuje, vzájemně se podmiňuje a doplňuje.

V rámcovém vzdělávacím programu pro předškolní vzdělávání je uvedeno, co nám každá oblast jasně definuje - vzdělávací cíle, očekávané kompetence dítěte, rizika ohrožující úspěch vzdělávacích záměrů i hlavní činnosti a příležitosti, které dětem nabízíme, vytváříme a umožňujeme.

Hlavní téma naší mateřské školy: Kamarádi, pojd'te si hrát

Vycházíme z přesvědčení, že dítě poznává svět kolem sebe zejména konkrétním prožitkem a své první zkušenosti a znalosti čerpá ze svého bezprostředního okolí.

Vzdělávací oblasti

Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou zpracovány tak, aby byly pro pedagoga srozumitelné a aby s jejich obsahem mohl dále pracovat. Každá oblast zahrnuje tyto vzájemně propojené kategorie:

- dílčí cíle (záměry),
- vzdělávací nabídku
- očekávané výstupy (předpokládané výsledky).

Dílčí cíle vyjadřují, co by měl pedagog v průběhu předškolního vzdělávání sledovat, co by měl u dítěte podporovat.

Vzdělávací nabídka jako prostředek vzdělávání představuje ve svém celku soubor (souhrn) praktických i intelektových činností, popř. příležitostí, vhodných k naplňování cílů a k dosahování výstupů. Pedagog by měl ve své praxi (tzn. při práci ve třídě) tuto nabídku respektovat a tvůrčím způsobem ji konkretizovat tak, aby nabízené činnosti byly mnohostranné a maximálně pestré a svou úrovní odpovídaly konkrétním možnostem a potřebám dětí.

Očekávané výstupy jsou dílčí výstupy vzdělávání, které je možno obecně považovat v této úrovni vzdělávání za dosažitelné. Jsou formulovány tak, aby měly charakter způsobilostí (kompetencí). Nejedná se o výčet jednotlivých schopností, poznatků, dovedností kognitivních i praktických, postojů a hodnot, ale o jejich vzájemné propojení, o jejich jednoduché soubory dítětem prakticky využitelné. Tyto výstupy jsou formulovány pro dobu, kdy dítě předškolní vzdělávání ukončuje, s tím, že jejich dosažení není pro dítě povinné. Každé dítě může v čase, kdy opouští mateřskou školu, dosahovat těchto výstupů v míře odpovídající jeho individuálním potřebám a možnostem. Pedagog má při své práci sledovat proces osvojování těchto způsobilostí jak v rámci třídy dětí, tak u jednotlivých dětí a postupovat tak, aby děti získávaly co nejvíce.

1. Dítě a jeho tělo

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a nervosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům.

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrožících při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

2. Dítě a jeho psychika

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebnahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

Tato oblast zahrnuje tři „podoblasti“:

- a) Jazyk a řeč,
- b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace,
- c) Sebepojetí, city a vůle.

a) Jazyk a řeč

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)
- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- samostatný slovní projev na určité téma
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)

- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

b) Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.)
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrozličnější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrozličnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant

- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médii apod.)
- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost – poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit – zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

c) Sebepojetí, city, vůle

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání

- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu – činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- činnosti nejružnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení – příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevovalání citů (zvláště kladných), v sebekontrolu a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory – uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujiících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- zorganizovat hru
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí

- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

3. Dítě a ten druhý

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních – rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společenské hry, společné aktivity nejrozumnějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sbližování dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat)
- mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

4. Dítě a společnost

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti sociálně - kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích
- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce (využívání praktických ukázek z okolí dítěte, tematické hry seznamující dítě s různými druhy zaměstnání, řemesel a povolání, s různými pracovními činnostmi a pracovními předměty, praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností apod.)
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti

- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých – adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

5. Dítě a svět

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Dílčí vzdělávací cíle (co pedagog u dítěte podporuje)

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období) – práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- využívání přirozených podnětů, situací a praktických ukázek v životě a okolí dítěte k seznamování dítěte s elementárními dítěti srozumitelnými reáliemi o naší republice
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované hravé aktivity
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí

Očekávané výstupy (co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže)

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

CÍLE ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU - SOUHRN

1. Učit děti vnímat svět kolem sebe, dění v tomto světě a vytvořit základy pro odpovědný postoj dítěte ke společenskému a přírodnímu prostředí

- vést ke zdravému životnímu stylu
- pěstování odpovědnosti za vlastní jednání
- využívání přirozených životních situací k přirozenému učení

2. Podporovat rozvoj sociálně-kulturních postojů, návyků a dovedností dítěte, učit je přijímat společenské, morální a estetické hodnoty

- dodržování stanovených pravidel
- seznamování s morálními, společenskými a estetickými hodnotami
- vnímání a respektování společnosti
- spolupráce se ZŠ
- účast školy na mimoškolních akcích

3. Zlepšovat tělesnou zdatnost, podporovat rozvoj pohybových dovedností, učit sebeobslužným dovednostem, vést děti ke zdravému životnímu stylu

- pitný režim
- skladba jídelníčku
- odpolední odpočinkové aktivity uzpůsobené věku a potřebám dětí

4. Podporovat duševní pohodu dětí, rozvíjet jejich intelekt, řeč, poznávací procesy a funkce, city, vůli - cestou přirozené výchovy a vzdělávání na základě interakce s okolím a svou vlastní prožitou zkušeností-rozvoj smyslů

- denní využívání smyslového vnímání k přirozenému učení
- denní využívání jazykových chvil
- využívání tvořivé improvizace v práci pedagogů
- didakticky zacílené činnosti ve skupinách i individuálně
- zajímavými tematickými bloky probouzet zájem o poznávání
- využívání experimentování

- radostné prožití celého dne v MŠ - spokojené dítě
- zodpovědná příprava pro vstup do ZŠ
- důraz na péči o děti s odkladem školní docházky
- rozšiřování a zkvalitňování nadstandardních aktivit školy

5. Rozvíjet spolupráci s rodiči dětí

- využívání MŠ jako poradenského servisu pro rodiče
- nabízení osvětových aktivit v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí
- webové stránky školy
- společné akce s rodiči
- individuální spolupráce s rodiči

6. Vzdělávat děti se specifickými vzdělávacími potřebami

- podpora vzdělávání dětí se SVP - integrace do běžných tříd
- rozvíjení spolupráce s odborníky

7. Rozvíjet spolupráci se zřizovatelem – spoluúčast na dotacích, podpora MŠ

POVINNÉ PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Povinné předškolní vzdělávání se vztahuje na všechny děti od začátku školního roku, který následuje po dovršení 5. roku věku. Trvá do zahájení povinné školní docházky (včetně odkladu).

Povinné předškolní vzdělávání je bezplatné. Jsou do něj zahrnuty všechny děti pobývající na území ČR.

Pro přijetí k povinnému předškolnímu vzdělávání platí povinnost zákonného zástupce přihlásit dítě při vyhlášení zápisu k předškolnímu vzdělávání v době od 2. 5. do 16. 5. v den vyhlášení zápisu na konkrétní MŠ podle schváleného data zřizovatelem MŠ a podle kritéria spádovosti obce k dané MŠ dle smluv zřizovatele a okolních obcí = vymezení školského obvodu.

Spádová MŠ přijímá děti podle následujících kritérií:

1. Dítě – předškolák ze spádové oblasti
2. Dítě ve věku 5 – 3 let podle věku od nejstaršího (3 roky nejpozději 31. 8.) ze spádové oblasti
3. Dítě – předškolák z nespádové oblasti
4. Dítě ve věku 5 – 3 let podle věku od nejstaršího (3 roky nejpozději 31. 8.) z nespádové oblasti
5. Dítě mladší 3 let ze spádové oblasti do naplnění kapacity školy od nejstaršího
6. Dítě mladší 3 let z nespádové oblasti do naplnění kapacity školy od nejstaršího

Pokud je k předškolnímu vzdělávání přijato dítě z jiné než spádové oblasti, oznámí tuto skutečnost ředitelka školy spádové MŠ bez zbytečného odkladu řediteli spádové MŠ.

Povinnost předškolního vzdělávání je na MŠ Chlum stanovena každodenně od 8.00 hodin do 12.00 hodin – pokud zákonný zástupce nepožádá o individuální vzdělávání.

Individuální vzdělávání je možné pokud se zákonný zástupce dostaví k běžnému zápisu do MŠ a dítě je do MŠ přijato.

Individuální vzdělávání oznámí zákonný zástupce písemně vedení MŠ - obsahuje identifikační údaje dítěte, období individuálního vzdělávání, důvody pro individuální vzdělávání.

Individuální vzdělávání podléhá procesu ověřování úrovně osvojování očekávaných výstupů – výstupy jsou shodné se ŠVP, MŠ je zákonným zástupcům předloží a zákonný zástupce jejich prostudování potvrdí svým podpisem.

Ověřování probíhá v listopadu daného školního roku. Provede ho kmenová učitelka MŠ v předškolní třídě a po konzultaci s ředitelkou školy oznámí jeho výsledek zákonným

zástupcům dítěte. Pokud očekávané výstupy nejsou na dané očekávané úrovni, doporučí učitelka další práci s dítětem.

Postup ověření vychází z ŠVP – rozhovor s dítětem, zapojení do skupiny dětí, navazování sociálních kontaktů, práce na pracovním listě, kreslení, logopedická cvičení,...

Další konzultace se zákonnými zástupci dítěte v režimu individuálního vzdělávání se domluví podle výsledků u prvního ověřování.

Pokud se zákonný zástupce bez omluvy nedostaví k ověření očekávaných výstupů, bude individuální vzdělávání ve správním řízení ukončeno podle § 165 zákona č. 561/2004, v platném znění.

Povinné předškolní vzdělávání nelze ukončit v průběhu jeho trvání.

Omlouvání dětí v povinném předškolním vzdělávání probíhá těmito způsoby:

Syn, dcera jsou nemocní – telefonická nebo osobní omluva.

Syn, dcera jdou k lékaři, chci je uvolnit z předškolního vzdělávání na dobu nezbytně nutnou – telefonická nebo osobní omluva.

Chci uvolnit syna, dceru na více než 3 dny – napíši oficiální žádost ředitelce školy o uvolnění z povinného předškolního vzdělávání s odkazem na mou právní zodpovědnost za děti v této době.

Pokud zákonný zástupce neomluví dítě ani na výzvu ředitelky školy, je možné žádat podložení omluvy lékařskou zprávou a zákonný zástupce musí tuto zprávu doložit.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH – USPOŘÁDÁNÍ UČIVA

1. ZÁŘÍ AHOJ KLUCI, AHOJ HOLKY, POJĎTE S NÁMI K NÁM DO ŠKOLKY!	1. třída 1. Máme nové kamarády 2. Obilíčko, obilí, už jsme z pole sklidili 3. V lese rostou bedly, kousek vedle jedlí 4. To je máma – to je táta
	2. třída 1. Vzpomínání na prázdniny 2. Lidé a traktory, vyořou brambory 3. Co se skrývá v lese? 4. Táta, máma, děti, je nás jako smetí!
2. ŘÍJEN FOUKEJ, FOUKEJ VĚTRÍČKU, SHOŤ MI JEDNU HRUŠTIČKU!	1. třída 1. Posílám ti draku, psaníčko až k mraku! 2. Podzim nám podává, jablíčka voňavá 3. To je zlaté posvícení 4. Voda, voda, modrá voda
	2. třída 1. Vysoko až nad oblaka, do větru si pouštím draka 2. Už podzim podává, jablíčka voňavá 3. Když je u nás posvícení 4. Hop a skok – přes potok
3. LISTOPAD PADL LÍSTEK Z JAVORA, ZIMA UŽ JDE DO DVORA	1. třída 1. V listopadu listí padá, hlíně na prokřehlá záda 2. Martinská lampionová slavnost 3. Zadními vrátky – hurá do pohádky 4. Tolik barev – jako duha!

	2. třída 1. Zlatý lístek z javora, zima už jde do dvora 2. Martinská lampionová slavnost 3. Pohádko, já tě znám 4. Barvy kolem nás
4. PROSINEC DOBŘE DĚTEM O VÁNOCÍCH, NA RYBNÍCÍCH NA POTOCÍCH	1. třída 1. Přijde k nám Mikuláš 2. Při vánoci dlouhé noci 3. Čekáme na Ježíška
	2. třída 1. Mikulášská nadílka 2. Vánoce, vánoce přicházejí 3. Štědrý večer už je za dveřmi
5. LEDEN BÍLÁ ZIMA, MODRÉ MRAZY	1. třída 1. My tři králové jdeme k vám 2. Začaly zimní radovánky 3. Co je malé a co velké? 4. Tú, tú, tú – auto už je tu
	2. třída 1. Tříkrálový týden 2. Když se zima vydaří, radují se lyžaři 3. Malý – velký - největší 4. Co jezdí, létá a pluje?
6. ÚNOR ÚNOR BÍLÝ, POLE SÍLÍ	1. třída 1. Kovej, kovej kováříčku 2. Karneval je za dveřmi 3. Červená a zelená – co to asi znamená? 4. Něco je kulaté, něco je hranaté
	2. třída 1. Povolání a řemesla 2. Masopust držíme, nic se nevadíme 3. Stůj! Pozor – semafor! 4. Čáry, máry, jaké to tvary?
7. BŘEZEN AŽ PŘIJDE BŘEZEN, ZA KAMNA VLEZEM	1. třída 1. Už je zjara venku, kolébka pro sněženku 2. Ptáčku, jaké jméno máš? 3. Všechny věci z něčeho jsou precí 4. Knížky jsou naši kamarádi
	2. třída 1. Jaro hledá venku, šaty pro sněženku 2. Vlaštovička se vrátila 3. Víím, ž čeho se vyrábí 4. Březen – měsíc knihy
8. DUBEN HODY, HODY DOPROVODY, JARO CHODÍ KOLEM VODY	1. třída 1. Kuřátek a slepiček, máme plný dvoreček 2. Velikonoční koulení 3. Třídíme a recyklujeme 4. Čarodějnice na koštěti, kolem naší školky letí

	2. třída 1. Na našem dvoře, všechno tam krákoře 2. Velikonoce už jsou tady 3. Třídíme a recyklujeme 4. Čarodějnice mají svátek
9. KVĚTEN VÍTEJ, VÍTEJ MÁJI, MY JSME TOBĚ RÁDI	1. třída 1. Mamince jdem s kytičkou, dárečkem a písničkou 2. Praha, naše hlavní město 3. Zvířátka na louce a v lese 4. Čáry, máry, ententýky, poletíme do Afriky 2. třída 1. Za maminkou s kytičkou, obejmem ji celičkou 2. Stověžatá Praha - Evropy je brána 3. Na louce a v lese 4. Levá, pravá šlapem světem, celou zemi poznat chceme
10. ČERVEN LOUČÍM SE ŠKOLIČKO, LOUČÍM SE MALIČKO	1. třída 1. První červen – svátek dětí 2. Potok – řeka - moře 3. Jak to bylo s dinosaury 4. Léto, milé léto, cos nám přineslo? 2. třída 1. První červen – svátek dětí 2. Potok – řeka - moře 3. Jurský svět 4. Jahodníci jdou, jahody nesou

1. ZÁŘÍ	AHOJ KLUCI, AHOJ HOLKY, POJĎTE S NÁMI K NÁM DO ŠKOLKY
Podtémata:	1. třída 1. Máme nové kamarády 2. Obilíčko, obilí, už jsme z pole sklídili 3. V lese rostou bedly, kousek vedle bydlí 4. To je máma – to je táta 2. třída 1. Vzpomínáme na prázdniny 2. Lidé a traktory, vyořou brambory 3. Co se skrývá v lese? 4. Táta, máma, děti, je nás jako smetí
Dílčí vzdělávací cíle:	Umět určit členy rodiny Rozvoj řečových a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i dovedností produktivních (výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) Znát své jméno a příjmení, věk, adresu svého bydliště, poznat svou značku a uložit si své věci na určené místo Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí /spolupráce, podílení na společných činnostech, přijímání základních hodnot v daném společenství uznávaných Umět charakterizovat roční období, rozlišit stromy jehličnaté a listnaté, pojmenovat některé druhy Mít povědomí o ročním období, změny v přírodě Děti mladší 3 let: Pozvolné zvykání na nové prostředí, dobře se adaptovat, zvládat základní hygienické a sebeobslužné návyky.
Očekávané výstupy:	Naučit děti znát své jméno a příjmení, věk, adresu, procvičit znalost značky Prohlubovat znalosti dětí o struktuře rodiny Naučit děti charakterizovat letní období 2 – 3 typickými znaky, znalosti o letní přírodě Získat představu o významu dodržování určitého režimu Orientovat se v novém prostředí, přizpůsobovat se pravidlům soužití s vrstevníky Poznat svou obec, významné budovy

	Učit děti přírodu pozorovat, vnímat její krásu Poznávat zvířata a rostliny v lese Procvičit u dětí rozlišování stromů
Okruhy činností:	- hry a činnosti zajišťující spokojenost a radost - běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování - aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy - spoluvytváření jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě - aktivity přibližující pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost...) v jednání lidí - aktivity umožňující poznat rozmanitost kultur - společenské hry a aktivity nejrůznějšího zaměření - kooperativní činnosti ve dvojici, skupinách, spolupráce s ostatními - činnosti zaměřené na poznání sociálního prostředí, v němž dítě žije: rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi) - hry v lese, poznávání rostlin, zvířat, stromů - hry na téma ročního období, odlet vlaštovek - Greetings, My name is...

Charakteristika a záměry bloku:

V tomto bloku je dán prostor pro adaptaci dítěte ve třídě v MŠ. Společně si s dětmi připomeneme zážitky z prázdnin, přiblížíme dětem prostředí mateřské školy i prostor školní zahrady, děti si postupně zvykají na pravidelný režim, seznámí se s dětmi a zaměstnanci školy. Dozví se, za kým mohou s důvěrou přijít pro radu a pomoc. Jsou vedeny k bezpečnému pohybu a chování v prostorách školy i na zahradě a v dopravním provozu při vycházkách. Děti se seznamují postupně s pravidly soužití ve třídě.

Děti jsou denně v kontaktu s přírodou, životem v obci, pracemi na zahradách, některé pomáhají svým rodičům a tak je jim toto téma velmi blízké. Naším záměrem je již přijaté pozitivní vzory chování a nabyté znalosti upevňovat a prohlubovat, vést děti k získávání vztahu k jejich nejbližšímu prostředí, ve kterém vyrůstají a jsou v blízkém sejetí s přírodou. Pomocí

pohádek si děti uvědomí důležitost vzájemné spolupráce a pomoci jeden druhému a zároveň pochopí, jaké důsledky přináší neposlušnost - poznají základní řád, pravidla a pochopí, co se stane, pokud se řád či pravidla poruší. Citlivě u dětí prohlubovat znalosti o rodině, její důležitost ve společnosti.

Konkrétní navrhované činnosti:

- Prakticky se seznámit s prostředím školy
- Hry na školní zahradě, vycházky do okolí
- Výtvarné zachycení zážitků z prázdnin
- Vyprávění a rozhovory
- Prohlížení přinesených fotografií
- Dramatizace pohádek – Budka, Neposlušná kůzlátka, Červená Karkulka
- Motivační postava (kamarád loutka), která provede děti prvními dny ve školce a komunikace s ní bude pro některé děti snadnější, než přímá komunikace s učitelkou
- Reprodukce známých pohádek dětmi, popis obrázků
- Zpěv známých písní s doprovodem na dětské hudební nástroje (Prší, prší, Skákal pes...)
- Pohybové hry s jednoduchými pravidly – Zajíček v své jamce, Pásla ovečky...
- Pohybové ztvárnění chůze dětí, zvířat
- Přirozená pohybová cvičení – překážkové dráhy, skluzavka, míče
- Didaktické hry s poznáváním jmen nových kamarádů (Listonoš, Komu hodím míč...)
- Práce s pracovními listy
- Grafomotorická cvičení na uvolnění paží

2. ŘÍJEN	FOUKEJ, FOUKEJ VĚTRÍČKU, SHOŤ MI JEDNU HRUŠTIČKU
Podtémata:	1. třída 1. Posílám ti draku, psaníčko až k mraku 2. Podzim nám podává, jablíčka voňavá 3. To je zlaté posvícení 4. Voda, voda, modrá voda 2. třída 1. Vysoko až nad oblaka, do větru si pouštím draka 2. Už podzim podává, jablíčka voňavá 3. Když je u nás posvícení 4. Hop a skok – přes potok
Dílčí vzdělávací cíle:	Rozvoj psychické a fyzické zdatnosti Rozvoj dovedností receptivních /vnímání, naslouchání, porozumění/ Znát plody některých stromů a keřů, poznávat a pojmenovat ovoce a zeleninu Vytváření aktivních postojů ke světu, k životu Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou i neživou přírodou Znát živočichy žijící ve vodě, význam vody pro člověka a zvířata Děti mladší 3 let: Snažit se o správnou komunikaci s dětmi i dospělými, učit se znát své jméno a říci ho druhému, poznat některé druhy ovoce a zeleniny, zúčastnit se společných akcí s rodiči.
Očekávané výstupy:	Poznat zahradu jako součást dobrého životního prostředí Vědět, že lidská činnost je nezbytná při péči o ovoce i zeleninu Vědět, že ovoce a zelenina jsou součástí zdravého stravování Získat vztah k přírodě, učit se poznávat ovoce – zeleninu, stromy – keře Uvědomit si sounáležitost s planetou, zvířata v lese, v rybníce Poznávat rozmanité výtvarné techniky Rozvíjet pracovní dovednosti, jemnou i hrubou motoriku
Okruhy činností:	- praktické činnosti s přírodním materiálem

	- hry s říkadly, písněmi, rytmicko-melodické hry - přímé pozorování přírodního prostředí, jevů, proměnlivosti počasí - sledování rozmanitosti a změn v přírodě, klimatických změn, poškozování přírody - společné vycházky a výlety do přírody, k rybníku - rozhovory o zážitcích, diskuze, vyprávění dětí, poslech pohádek a příběhů - práce s knihami a obrazovým materiálem - výtvarné dovednosti a techniky – konstruování, prostorové vytváření, tvoření z papíru, přírodnin - práce na zahradě, sklizeň ovoce, pouštění draků - výroba dráčků, drakiáda - pozorování příprav a výlovu rybníka - Listen and do...
--	---

Charakteristika a záměry bloku:

Zdůrazníme význam ovoce a zeleniny jako významné součásti jídelníčku. Nevšímáme si však pouze zahrady, ale rozhlédneme se i po krajině a budeme si všimnout stromů a keřů, jejich plodů, jak se mění, co se děje s listím, barevnost podzimu. Děti poznají, co přináší změny počasí, jak se budou oblékat. Připomeneme si bezpečnost pohybu na silnici, důležitost výrazného oděvu. Děti se dozví, jak se připravují zvířata na příchod zimy, blíže se s některými seznámí. Dále dětem přiblížíme podzimní tradice a svátky. Seznámíme děti s významem vody pro náš život, co pro člověka voda znamená, jak s ní šetrně zacházet.

Konkrétní navrhované činnosti:

- Hudebně pohybové hry – Zajíček v své jamce, Myšičko myš...
- Manipulace, pozorování a pokusy s ovocem a zeleninou
- Sledování prací na zahradách
- Prohlížení knih a jiného obrazového materiálu
- Pohybové ztvárnění MALÝ x VELKÝ pro pochopení obsahu slov
- Hry a spolupráce ve dvojicích či větších skupinách
- Sledování loutkové pohádky a vlastní hra s loutkou
- Hry s přírodninami
- Srovnávání, třídění
- Pohádka O VELIKÉ ŘEPĚ – uvědomění si pojmu „první“ – „poslední“ v pohádce i běžném životě
- Rozhovory, diskuze, vyprávění zážitků a příběhů
- Výtvarné práce – malba, kolorování kresby tuší, modelování, zapouštění barvy do klovatiny, využití přírodních materiálů (barevných listů, plodů...) – koláže

- Návčik tematických říkadel – téma lesní zvířata, podzim, plody
- Základní barvy – Pan Čáp ztratil čepičku
- Pohybové ztvárnění zvířat – lesních
- Stavby pelíšků pro zvěř
- Sběr žaludů a kaštanů
- Práce s pracovními listy – bludiště, početní řada, přiřazování, vybarvování dle zadání
- Kresba zvířecí a lidské postavy
- Konstrukční hry ze stavebnic
- Skládání puzzle
- Grafomotorická cvičení
- Dramatizace úseků pohádek
- Zdravotní cviky (téma lesních zvířat)
- Výlet k rybníku, pozorování výlovu rybníka

3. LISTOPAD	PADL LÍSTEK Z JAVORA, ZIMA UŽ JDE DO DVORA
Podtémata:	1. třída 1. V listopadu listí padá, hlíně na prokřehlá záda 2. Martinská lampionová slavnost 3. Zadními vrátky – hurá do pohádky 4. Tolik barev – jako duha 2. třída 1. Zlatý lístek z javora, zima už jde do dvora 2. Martinská lampionová slavnost 3. Pohádko, já tě znám 4. Barvy kolem nás
Dílčí vzdělávací cíle:	Rozlišovat hlavní znaky jednotlivých ročních období a jejich vztah k určitému počasí Umět správně pojmenovat časová období Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu Rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému) Rozvoj paměti a pozornosti, přechod od běžných forem těchto funkcí Při manipulaci a operaci s předměty určovat barvy – určovat i odstíny Rozvoj komunikativních dovedností Rozvoj základních kulturně-společenských postojů, návyků a dovedností dítěte Rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, spontánně, chovat se autonomně, pro-sociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny Dodržování tradic a zvyků Poznávání tvarů a barev Děti mladší 3 let: Hlídat si své věci, pamatovat si svoji značku. Snažit se samostatně používat hygienické zařízení, zvládat osobní hygienu, zapojovat se do jednoduchých činností s ostatními staršími dětmi.

Očekávané výstupy:	Získat vztah k přírodě, uvědomit si, že příroda kolem nás se mění v souvislosti s ročními obdobími Procvičování základních i vedlejších barev Seznamování s pohádkami, hlavními hrdiny, hledat dobro a zlo v pohádkách Udržovat zvyky a tradice – spolupráce s rodiči
Okruhy činností:	- rytmizace a melodizace říkadel, instrumentální doprovod k písničkám, hra na tělo, uplatňování tanečních prvků, pohybové vyjádření hudby, poslech, zpěv, dechová cvičení, hudební hádanky, dynamika, výška a hloubka tónů atd. - záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování barev a odstínů, hry s barvami - příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání - artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy - artikulační cvičení, vyprávění, popis, dramatizace, práce s obrázky, pantomima, rozhovory, práce s knihami a encyklopediemi - pohybové hry: dovednosti s míčem, překážkové dráhy, jízda na koloběžkách, štafetové hry, cvičení s náčiním a na náradí, skákání gumy, podbíhání lana, skákání přes švihadlo - hry založené na prožívání smysly /ochutnávání, poslech zvuků, hmatové hry, zrakové hry, Kimony hry - četba pohádek, dramatizace, loutkové scénky - hry s barvami - Pets, songs

Charakteristika a záměry bloku:

Dítě se seznámí s ročním obdobím, jak na sebe navazují, změny v přírodě. Seznámí se s příběhem o sv. Martinovi, který přináší zimní období, připraví si společně s učitelkami lampionky. Také si připomenou hlavní hrdiny pohádek, kde si uvědomí dobro a zlo a poučení z příběhů. Děti se seznámí a postupně naučí znát základní i vedlejší barvy. Učí se vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení. Pochopí, že všichni lidé mají stejnou hodnotu,

přestože je každý člověk jiný, že odlišnosti jsou přirozené. Pokouší se samo zvládat sebeobsluhu – oblékání, jídlo, hygiena.

Konkrétní navrhované činnosti:

- Hudebně pohybové hry – použití všech končetin, rytmizace, hra na tělo
- Hra (cvičení) na hadrového panáčka x dřevěnou loutku – uvědomění si změny pohybů, uvolnění, napětí (po porovnání obou hraček hmatem)
- Prohlížení knih a jiného obrazového materiálu
- Tematické hry a spolupráce ve dvojicích či větších skupinách
- Sledování loutkové pohádky a vlastní hra s loutkou
- Kresba lidské postavy
- Skákání panáka
- Výtvarné práce – modelování postavy, obličejů, skládání panáka z krabic, obkreslení dětí na balicí papír + doplnění detailů a částí těla
- Nácvik tematických říkadel – části těla, smysly
- Práce s pracovními listy na dané téma
- Zdravotní cviky
- Pohádka „O pejskovi a kočičce - jak myli podlahu“, čtení, dramatizace situací (vysvětlení pojmů mýdlo, mytí, praní, suché prádlo, čistá podlaha a souvislosti...)
- Oblékání panenek, kamarádů, plyšáků
- Každodenní oblékání dětí na vycházku nebo zahradu – minimální pomoc od učitelky – snaha o samostatnost nebo požádat pomoc od spolužáka
- Dbát u jídla na správné držení těla, příborů, dodržování zásad správného stolování, dodržování pitného režimu
- Hry na ZRCADLO ve dvojicích, tanečky ve dvojicích
- Nácvik písňů Hlava, ramena, kolena, palce
- Námetové hry – např. na lékaře
- Martinská lampionová slavnost (výroba lampionů)
- Hry s barvami a tvary (Co je to?)

4. PROSINEC	DOBŘE DĚTEM O VÁNOCÍCH
Podtémata:	1. třída 1. Přijde k nám Mikuláš 2. Při vánoci dlouhé noci 3. Čekáme na Ježíška 2. třída 1. Mikulášská nadílka 2. Vánoce, vánoce přicházejí 3. Štědrý večer už je za dveřmi
Dílčí vzdělávací cíle:	Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.) Rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu Rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňující pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit Rozvoj interaktivních schopností ve skupinových hrách Poznat podstatu a symboliku vánoc Děti mladší 3 let: Zapojovat se do společných aktivit, správné dýchání při cvičení a pohybu. Zlepšovat komunikaci s kamarády a dospělými.
Očekávané výstupy:	Prožívat radostně sváteční událost Poznat vánoce v hudbě, obrazech, literatuře, v lidových zvycích a radostně je prožívat Prohloubit znalosti o zimních svátcích Pestré výtvarné vyjádření
Okruhy činností:	- činnostní učení, kooperativní učení, prožitkové učení, integrované učení hrou - společné rozhovory, diskuze, individuální a skupinová konverzace - přednes, recitace, dramatizace, zpěv - vztahujících se k určitému svátku či tradici - poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů

	- výroba či příprava typického artefaktu (vánoční stromeček, ozdoba, lucerna...) - estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové,...) - vytvoření představy o okolnostech vzniku lidového zvyku či tradice - setkávání se s uměním mimo mateřskou školu - zorganizování společenských akcí pro děti, pro děti a rodiče, pro mateřskou školu (výtvarná dílna, lampiónový průvod, besídka, výlet, návštěva skanzenů a muzeí, výstav, divadelních představení, navštěvování památek či jiných programů...) - Toys and Christmas
--	---

Charakteristika a záměry bloku:

V tomto bloku se zaměříme na lidové tradice a pohádkové příběhy. Děti poznají Mikuláše, čerty, anděly, dozví se, co je do adventní čas, nastávající Vánoce. Děti společně s rodiči prožívají shon kolem Vánoc a my se pokusíme, aby je prožily v klidu a radosti. Vánoce jim budou ve školce prezentovány jako svátky, které by měly přinášet pohodu, uvědomění si lásky jednoho k druhému. Je to čas, kdy máme možnost soustředit se na své blízké, na estetiku svého prostředí a nezapomenout ani na zvířata, ptáčky, kteří potřebují naši pomoc. K pohodě přispívají také pohádky. Na základě pohádkových příběhů se děti seznámí se základním morálním cítěním – zlo x dobro.

Konkrétní navrhované činnosti:

- Práce s knihou a jiným obrazovým materiálem
- Sledování dramatizace pohádek – vlastní představení
- Návštěva divadelního představení
- Mikulášská nadílka v MŠ
- Návštěva výstavy, sledování vánoční výzdoby
- Výroba dárků na vánoční jarmark obce, výroba přání, pečení perníků, výroba dekorací – přírodní materiál, papír...
- Rozhovory, diskuze, vyprávění zážitků a příběhů
- Pracovní listy, omalovánky
- Nácvič pásma – zábavný program pro rodiče, se kterými probíhá vánoční setkání
- Nácvič pásma koled
- Výroba vánočního stromku – různé metody (např. z krabic), zdobení stromku
- Grafomotorická cvičení
- Prožívání vánočních zvyků – krájení jablka, pouštění svíček po vodě, házení botou...
- Pohádka ztvárněná kresbou

5. LEDEN	BÍLÁ ZIMA – MODRÉ MRAZY
Podtémata:	1. třída 1. My tři králové jdeme k vám 2. Začaly zimní radovánky 3. Co je malé a co je velké? 4. Tú, tú, tú – auto už je tu
	2. třída 1. Tříkrálový týden 2. Když se zima vydaří, radují se lyžaři 3. Malý – velký - největší 4. Co jezdí, létá a pluje?
Dílčí vzdělávací cíle:	Vytváření reálných životních návyků Při manipulaci s předměty označovat rozměry a tvar v různých stupních Rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení, verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) Osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) Rozvoj zájmu o učení Rozlišovat hlavní znaky jednotlivých ročních období a jejich vztah k určitému počasí Rozvoj schopností projevovat se autenticky Pozorování okolní přírody Určování dopravních prostředků Děti mladší 3 let: Nadále se zapojovat do společných činností, pozorně sledovat pokyny dospělého a snažit se o dobrou komunikaci, vnímat nové poznatky.
Očekávané výstupy:	Najít v zimním období nejen krásu přírody, ale i možnost sportování Učit děti označovat rozměry a tvar v různých stupních velké – větší – největší, menší, nejmenší Vědět, že příroda v zimě odpočívá Seznámit se s tradicemi – Tři králové Postupně si osvojovat pojmy dnes, včera, zítra, dodržování lidových tradic

	Učit se poznávat, určovat a rozlišovat dopravní prostředky
Okruhy činností:	- sezónní činnosti – hry se sněhem, bobování, klouzání, házení koulí, stavby ze sněhu - činnosti zaměřené k poznávání dopravních prostředků dle místa pohybu - příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů, nemocí, nezdravých návyků a závislostí - hudební a hudebně pohybové hry a činnosti - poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, vyprávění toho, co dítě vidělo nebo shlédlo - práce s knihou, návštěva knihovny, výstavy ilustrací, pohádkového představení – - činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, obrazovým materiálem, médií...) - estetické a tvůrčí aktivity - dramatické činnosti a mimické vyjadřování nálad - sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy - pokusy a objevování, skupenství vody - hry s dopravními prostředky - dopravní situace, dopravní značky, pracovní listy - Songs and games

Charakteristika a záměry bloku:

V tomto bloku se zaměříme na příchod zimy a všechna specifika tohoto období. Dítě bude vnímat změny počasí, teplotní výkyvy, sníh, led, uvědomí si změny v oblékání. V zimě je čas na společenský život a zábavu, plesy... i děti si vytvoří veselé prostředí, ve kterém se budeme radovat – děti prožijí karneval/masopust, seznámí se s dalšími zimními tradicemi. Zima a zimní počasí přináší dobu pro radovánky na sněhu, zároveň mnoho dětí pozná nemoc, nachlazení. Děti budou vedeny k odpovědnosti za své zdraví – oblékání přiměřené situaci, poučí se z vlastní zkušenosti, budou dávat pozor, aby nedocházelo ke zbytečným úrazům při zimních sportech a

radovánkách. Seznámíme děti s tradicí „Tři králů“. Děti si prohloubí znalosti o dopravních prostředcích. Naučí se objevovat různé velikosti předmětů a věcí.

Konkrétní navrhované činnosti:

- Zdravotní přirozená cvičení
- Dechová cvičení – foukání do vložky jako vítr, vánice, vánek
- Pokusy se sněhem, ledem, vločkami, vodou
- Bobování, klouzání
- Tvoření ze sněhu a na sněhu
- Sledování a zaznamenávání průběhu počasí
- Pracovní listy, grafomotorická cvičení
- Hry s písmeny a číslicemi, přiřazování, ukládání
- Výtvarné práce – vystřihování vloček, skládání, lepení, různé koláže (sněhuláci, zimní krajina, zimní sporty...)
- Práce s knihou a ilustracemi
- „Bílý den“ – tematický den: děti v bílém oblečení stráví celé dopoledne činnostmi na téma bílé barvy (zimy)
- Tři králové – seznámení s legendou
- Kde co jezdí, létá, pluje – hry s dopravními prostředky

6. ÚNOR	ÚNOR BÍLÝ, POLE SÍLÍ
Podtémata:	1. třída 1. Kovej, kovej kovářičku 2. Karneval je za dveřmi 3. Červená a zelená – co to znamená? 4. Něco je kulaté, něco je hranaté 2. třída 1. Povolání a řemesla 2. Masopust držíme, nic se nevadíme 3. Stůj! Pozor – semafor! 4. Čáry, máry, jaké to tvary?
Dílčí vzdělávací cíle:	Vytváření zdravých postojů jako základna zdravého životního stylu Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, poznávání sama sebe Vědět, jakou práci se rodiče zabývají Umět pohotově a správně reagovat na světelné signály, znát dopravní značky určené pro chodce a jejich význam Učit děti znát význam povolání a řemesel Dodržování tradic a zvyků Poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociálně-kulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklé v tomto prostředí Vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých změnách Děti mladší 3 let: Vnímat chování svoje i druhých, podporovat sebedůvěru, sebevědomí, seznamovat se se základními barvami.
Očekávané výstupy:	Vědět, že každá práce je důležitá a že pracovat je radost Mít představu o dopravě a semaforu a o bezpečném pohybu v dopravním provozu Uvědomit si denní cyklus Učit se splnit zadaný úkol a dodržovat stanovená pravidla Seznamovat se s tradicemi - karneval
Okruhy činností:	- využití pracovních listů k daným tématům

	- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností, charakteristických znaků a funkcí, třídění, porovnávání - příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání - hry a praktické činnosti, které seznamují dítě se světem dospělých lidí, jejich občanského života a práce - vyprávění, popis, dramatizace, práce s obrázky, pantomima, rozhovory, práce s knihami a encyklopediemi, prohlížení, antonyma, homonyma, synonyma, rýmování slov, tvoření vět - dopravní situace – dopravní značky a semafor - pracovní listy - karneval pro děti - Body
--	---

Charakteristika a záměry bloku:

Tento blok dětem představí jednotlivé části dne, jejich pravidelné střídání. Dítě potřebuje pocít jistoty a pravidelnosti, děti předškolního věku potřebují pravidelný řád. Na běžných každodenních činnostech se naučí tento řád respektovat a přijmout, což uspokojí jednu ze základních potřeb. Uvědomí si, jaké činnosti je třeba dělat pravidelně, jaké činnosti si může dělat, kdy potřebuje a chce. Téma povolání nabídne dětem mnoho zajímavých činností. Uvědomí si, kde tráví čas jeho rodiče, když nejsou spolu, vysvětlíme si, proč musí pracovat, proč chtějí pracovat, proč si vybrali různá povolání a proč vlastně existují různorodá povolání a k čemu jsou všechna užitečná a důležitá. Blok na téma semafor děti seznámí s jeho funkcí v dopravě. Dále se děti seznámí se základními dopravními značkami a vysvětlíme si nutnost velké opatrnosti při chůzi nebo jízdě v dopravním provozu. Děti jsou vedeny k udržování lidových tradic – karneval.

Konkrétní navrhované činnosti:

- Práce s knihou a jiným obrazovým materiálem
- Sledování dramatizace pohádek – vlastní představení
- Rozhovory, diskuze, vyprávění zážitků a příběhů
- Pracovní listy, omalovánky
- Grafomotorická cvičení
- Námětové hry na školu, lékaře, prodavače ... (povolání)
- Chronologické řazení obrázků podle činností během dne
- Návštěva dopravního hřiště (nebo vytvoření improvizovaného dopravního hřiště)
- Důsledné lpění na správných hygienických návycích, na pravidelných cyklických činnostech, které se každodenně opakují a v dětech utvrzují pocit jistoty v MŠ
- dodržování pravidel daných na začátku školního roku při všech činnostech □
Pantomimické předvádění povolání
- Pohybové hry – na různé dopravní prostředky (rozdíly v pohybech)

- Třídění, porovnávání
- Pozorování, experiment
- Vycházky po obci v dopravním provozu – hry se semaforem
- Návštěva obchodů v obci, pošty, lékařky, autobusové nádraží apod. ukázat si co nejvíce různých povolání v naší obci
- Kresba povolání rodičů
- Karneval pro děti, akce s rodiči a ŠD

7. BŘEZEN	AŽ PŘIJDE BŘEZEN, ZA KAMNA VLEZEM
Podtémata:	1. třída 1. Už je zjara venku, kolébka pro sněženku 2. Ptáčku, jaké jméno máš? 3. Všechny věci, z něčeho jsou přeci 4. Knížky jsou naši kamarádi 2. třída 1. Jaro hledá venku, šaty pro sněženku 2. Vlaštovička se vrátila 3. Víme, z čeho se vyrábí 4. Březen – měsíc knihy
Dílčí vzdělávací cíle:	Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností Přemýšlet, vést jednoduché úvahy a umět vyjádřit to, o čem se přemýšlí a uvažuje Umět charakterizovat roční období, příznaky jara Poznat některé druhy ptáků, typické vlastnosti Vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách Poznat, z čeho se vyrábí potraviny, některé předměty Vytváření pozitivního vztahu k místu, kde dítě žije Děti mladší 3 let: Snažit se o získání lehkých a jednoduchých dovedností, porozumět jim. Vypočlechnout pozorně text pohádky, rozumět obsahu čteného textu. Poznat některé hlavní hrdiny.
Očekávané výstupy:	Uvědomit si změny v přírodě Poznat, co rostliny potřebují k životu a jak o ně pečujeme Znát některé jarní květy a rostliny Získat vztah k přírodě, učit se chránit zeleň a rostliny kolem nás ke zkvalitnění životního prostředí Vědět, že činnost člověka může ovlivnit život zvířat i vzhled přírody kolem nás Poznávat a určovat druhy našich ptáků, jejich vlastnosti

	Prohlubovat poznatky o vlastnostech materiálů, z čeho jsou předměty vyrobeny, jak s nimi zacházet Seznámit se s nebezpečím při setkání s cizími zvířaty Získávat vztah ke knize
Okruhy činností:	- lokomoční pohybové činnosti - výlety, vycházky, pohybové hry, kriket, kuličky, kuželky a jiné pohybové aktivity – spolupráce - estetické a tvůrčí aktivity - grafomotorické pracovní listy, modelování, stříhání, malování, kresba, navlékání, skládání papíru, mačkání, trhání, obkreslování, vybarvování, zapouštění barev, míchání barev, lepení, sestavování, práce s přírodním i odpadovým materiálem - rytmizace a melodizace říkadel, instrumentální doprovod k písničkám, poslech, skupinový i sólový zpěv - záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenování jejich vlastností - jednoduché pracovní činnosti (zametání, zalévání, sázení, otírání listů, okopávání, pokusy a pozorování - pěstování - dramatizace, příběhy ze světa lidí i zvířat – vzorové chování - Clothes, Easter

Charakteristika a záměry bloku:

Období přicházejícího jara v nás vyvolává pocit síly, zdraví a veselí. Chut' se podělit o pocit radosti z prodlužujících se dní plných slunce. Toho chceme využít v tomto bloku – děti se naučí vnímat, jak se budí život v přírodě. Na loukách a zahradách vykvétají první květy a začínají bzučet včely. Všimneme si nejen jich, ale i dalších zástupců hmyzí říše. Seznámí se s některými druhy materiálů, jak s nimi zacházet a manipulovat s nimi. Přilétají ptáci z teplých krajín a jaro je v plném rozkvětu. Proměnlivé počasí budí přírodu a láká k výletům. Děti se společně se zvířátky vypraví poznávat rozdíly mezi vesnicí a městem.

Konkrétní navrhované činnosti:

- Vycházky do okolí, sledování změn v přírodě, počasí
- Rozhovory o změnách, jejich zaznamenávání kresbou
- Pokus s klíčením semínka hrachu, květiny
- Výtvarné zpracování jara různými technikami
- Práce s knihou, encyklopediemi, obrázky

- Skládání obrázků z částí, puzzle
- Námětová hra – na statku – skládání statku z krabic, výroba zvířat
- Hledání „Kdo k sobě patří“ a „jak se nazývají“ (zvířata a jejich mláďata)
- Pohyb. hra – „Zaplétám, zaplétám, modré kvítí zaplétám...“
- Zpěv známých lidových písní a nácvik písní o jaru
- Výroba dárku pro maminku ke dni matek
- Návštěva statku
- Smyslové hry – procvičení sluchu, hmatu, zraku, chuti, čichu
- Pracovní listy, bludiště, skládačky na téma
- Jazyková výchova – homonyma, antonyma, synonyma
- Cílené užívání barev k dotváření jarní atmosféry
- Péče o jarní zahradu – úklid, hrabání, setí, sázení, zalévání
- Pestré herní činnosti na zahradě
- Prohlížení a výstava knih, seznámení s ilustrátory
- Četba na pokračování se zvířecí tematikou

8. DUBEN	HODY, HODY DOPROVODY, JARO CHODÍ KOLEM VODY
Podtémata:	1. třída 1. Kuřátek a slepiček, máme plný dvoreček 2. Velikonoční koulení 3. Třídíme a recyklujeme 4. Čarodějnice na koštěti, kolem naší školky letí 2. třída 1. Na našem dvoře, všechno tam krákoře 2. Velikonoce už jsou tady 3. Třídíme a recyklujeme 4. Čarodějnice mají svátek
Dílčí vzdělávací cíle:	Rozvoj psychické a fyzické zdatnosti Vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení, získání schopnosti záměrně řídit své chování a ovlivňovat vlastní situaci Vytváření pro-sociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti...) Vytváření povědomí o zvycích a tradicích Učit děti znát význam třídění a recyklování odpadu, význam pro život na naší planetě – ekologie Zapojovat se do společných aktivit a akcí v MŠ Poznat, pojmenovat a rozlišit několik domácích a hospodářských zvířat a jejich mláďata, užitek těchto zvířat Děti mladší 3 let: Zapojovat se do činností souvisejících s tradicemi, poznat a pojmenovat některé živé tvory, poznávat svět, kde žijeme.
Očekávané výstupy:	Vědět o krásách planety Země, šetříme naši planetu – třídění odpadu Získat vztah k tradicím a zvykům Prověřovat, zda děti umějí poznat a pojmenovat domácí a hospodářská zvířata a jejich užitek Získat elementární ekologické povědomí – třídění odpadu, chovat se šetrně k živé i neživé přírodě

	Získat povědomí o správném chování člověka k přírodě a životnímu prostředí Získat povědomí o přátelství a toleranci lidí všech barev pleti Získat povědomí o existenci národů a kultur různých zemí, o planetě Zemi, o vesmíru Získat poznatky o vodě jako o nezbytnosti pro život, ale i jako o nebezpečném živlu Poznat, že barvou se dá vyjádřit atmosféra, nálada, že svět kolem nás je plný barev Dodržovat lidové tradice – Velikonoce, pálení čarodějnic Zapojovat se do společných akcí
Okruhy činností:	- společné diskuse, rozhovory (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.) - přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, činnosti zaměřené na pozorování sociálního prostředí, v němž dítě žije - výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí) - různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty apod.) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích - pozorování život domácích zvířat, i hospodářských, podmínek k životu a jejich užitek pro člověka - smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí, pracovní činnosti, pěstitelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu - Foods

Charakteristika a záměry bloku:

Školní rok utíká jako voda a jsou tu svátky jara, Velikonoce. S tím souvisí výzdoba třídy a přípravy na tyto svátky, které ve školce vrcholí „Velikonočním koulením“. Důležité je pro děti seznamování s jarními pracemi na polích a jejich významem pro lidstvo. Děti si samy vyzkouší

v pokusech výsev obilí a budou sledovat průběh klíčení. Uvědomí si při tom podmínky, které jsou pro pěstování rostlin nezbytné. Budeme prohlubovat lásku k rodné krajině a upevňovat citovou vazbu na ni. Připomeneme si, že pravidla slušného chování jsou platná vždy a všude na všech místech zeměkoule. Připomeneme dětem význam třídění a recyklování odpadu, jak třídit, kam odpad patří. Prohlubují si také poznatky o domácích i hospodářských zvířatech.

Konkrétní navrhované činnosti:

- Poslech a zpěv písní různých národů
- Sledování různých rytmů a temperamentu v písních a jejich pohybové ztvárnění
- Manipulační hry s magnety
- Konstrukce ze stavebnic
- Vybarvování, kresba, koláže – země a jejich obyvatelé
- Hra s geometrickými tvary – jejich skládání do celků
- Hra Na co myslím?
- Přiřazování znaků ročních období
- Popis viděného, vyprávění zážitků
- Hry na postřeh, uvědomění si počtu, polohy a vlastností viděného
- Poznávání hmatem a popis, co cítím
- Domlouvání se neverbálním způsobem
- Práce s knihou, ilustracemi, encyklopediemi
- Hry ve dvojicích – Pomoc kamarádovi, Doved' mne
- Vycházky do okolí
- Pokusy s vodou, pískem, hlínou, přírodninami
- Sluchové hry – jak si zvířátka povídají
- Hry s odpadovým materiálem, výrobky
- Tematicky založená cvičení a pohybové hry
- Grafomotorická cvičení
- Pracovní listy na téma
- Výtvarné práce – Velikonoce, čarodějnice, kraslice, výzdoba třídy
- Práce s těstem
- Pozorování - klíčení
- Slovní hádanky

9. KVĚTEN	VÍTEJ, VÍTEJ MÁJI, MY JSME TOBĚ RÁDI
Podtémata:	1. třída 1. Mamince jdeme s kyticí, dárečkem a písničkou 2. Praha, naše hlavní město 3. Zvířátka na louce a v lese 4. Čáry, máry, ententy, poletíme do Afriky 2. třída 1. Za maminkou s kyticí, obejmeme ji celičkou 2. Stověžatá Praha Evropy je brána 3. Na louce a v lese 4. Levá, pravá, šlapeme světem, celou zemi poznat chceme
Dílčí vzdělávací cíle:	Osvojovat si poznatky o rodině, rozvíjet tvořivé myšlení, tvořivé sebevyjádření, posilovat prosociální chování ve vztahu k lidem, dětem a dospělým, rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách, poznávat přírodu a vztah člověka k ní Seznamovat děti s naším hlavním městem, státní vlajkou Posilovat vztahy dětí k rodině Poznat a pojmenovat některá volně žijící zvířata, některý hmyz a seznamovat se s jejich základními vlastnostmi Seznamovat se a učit znát život na planetě Země, státy a národnosti Děti mladší 3 let: Podporovat kladné vztahy v rodině, zapojovat se do příprav na oslavu svátku všech maminek. Posilovat vztah k lidem, dětem a dospělým. Poznávat jednoduché tvary a objevovat život na louce.
Očekávané výstupy:	Učit se nová slova a používat je Seznamovat děti s globusem, s naší planetou Seznamovat se se zvířaty a hmyzem v lese i na louce Seznamovat se s jednotlivými druhy rostlin a květin Poznávat a určovat druhy živočichů žijících na louce Chovat se citlivě a ohleduplně k druhým Navazovat kontakty s dospělými

	Sladit pohyb se zpěvem Dělit se o hračky Výtvarně zpracovat prožitky Nácvik pásma na besídku
Okruhy činností:	- vystoupení pro maminky (Den matek) - výlety do přírody, využití školní výukové zahrady - pozorování a poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.) - určování druhů exotických zvířat, podmínky k životu, rozmanitost druhů - poznávání života na zeměkouli, státy, cizokrajná zvířata - zapojování se do společných akcí - seznamování s jednotlivými materiály (kov, dřevo, sklo, papír) formou hry a didaktických pomůcek - poznávání našeho hlavního města - Seasons od the Year

Charakteristika a záměry bloku:

Přiblížil se svátek všech maminek a děti si pro ně společně připraví pásmo se zpěvem a recitací. Nebude chybět ani gratulace s dárkem. Příroda již nabízí vycházky, kde se děti seznamují s živočichy žijícími v okolí školy. Děti mají možnost porovnávat jednotlivé ekosystémy – zahrada, louka, les, potok apod., čímž se zároveň také učí citlivému vztahu k přírodě a chápou význam ochrany přírody a jednotlivých rostlinných a živočišných druhů. Děti se v tomto bloku seznámí s jednotlivými zeměmi, jejich zvláštnostmi, cizokrajnými zvířaty. Také se seznámí s naším hlavním městem, co tam vše můžeme vidět, s naší státní vlajkou.

Konkrétní navrhované činnosti:

- Besídka ke Dni matek – nácvik písní a básní
- Hra na ZOO
- Vybarvování, kresba, koláže, pracovní listy – tříděný odpad
- Pozorování na louce v lese
- Práce ve skupině (zvířata z celého světa)
- Grafomotorická cvičení
- Práce s knihou – motýli
- Popis viděného, vyprávění zážitků, vyprávění o Praze, besedy, výstavy
- Hmatové hry – určování materiálu
- Práce s písní“ Čáry - máry - ententýky
- Konstruktivní činnosti – dle předlohy

10. ČERVEN	LOUČÍM SE ŠKOLIČKO, LOUČÍM SE MALIČKO
Podtémata:	1. třída 1. První červen – svátek dětí 2. Potok – řeka - moře 3. Jak to bylo s dinosaury 4. Léto, milé léto, cos nám přineslo? 2. třída 1. První červen – svátek dětí 2. Potok – řeka - moře 3. Jurský svět 4. Jahodníci jdou, jahody nesou
Dílčí vzdělávací cíle:	Užívat všechny smysly, rozvíjet fantazii a představivost Oslavit s dětmi svátek všech dětí Charakterizovat roční období - léto Rozvoj kooperativních dovedností a společenského chování Seznamovat se s vývojem zvířat, lidí země – období jury Prohlubovat a opakovat znalosti o ročních obdobích Poznávat vývoj života na Zemi
Očekávané výstupy:	Oslavovat s ostatními svátek dětí, podílet se na jeho přípravách Seznamovat se s oceány, mořem, řekami a potoky Zvládat jednotlivé hudební dovednosti Zpívat sólově i sborem, podílet se na přípravě vystoupení pro předškoláky Pojmenovat většinu z toho, co nás obklopuje Poznávat znaky nového ročního období Vědět, co je dinosaurus Vnímat, jak je svět pestrý Znát zásady bezpečnosti během letních prázdnin
Okruhy činností:	- přípravy na oslavu Dne dětí a na rozloučení s předškoláky - společný výlet celé MŠ - moře, řeka, potok – co kde žije

	- podílet se na kolektivní práci (výprava do dinoparku) - ekologické aktivity a vycházky do okolí – podporovat aktivní pobyt venku, využívat školní zahradu a přilehlý park (hry v přírodě, pozorování, bádání) - Games, Summer activities
--	---

Charakteristika a záměry bloku:

Blížícími se prázdninami podpoříme v dětech touhu po poznávání nových krajin. Děti se seznámí se specifiky prostředí a krásami přírody na různých místech naší planety, jejich faunou a florou. Na základě vlastního pozorování a prožitků začlení samy sebe do prostředí, ve kterém žijí. Budeme podporovat vztah k rodné krajině a upevňovat citovou vazbu na ni. Přiblížíme dětem vývoj a proměny živočišstva na planetě Zemi (zaměření na druhohory). Připomeneme si, že pravidla slušného chování jsou platná vždy a všude na všech místech zeměkoule.

Děti společně podniknou výlet a budou se učit, jak vhodně trávit a využívat volný čas.

Konkrétní navrhované činnosti:

- oslava Dne dětí, pohádkový les (SRPDŠ)
- rozloučení s předškoláky
- vycházky do okolí
- školní výlet
- výtvarné hrátky, kolektivní práce (dinopark)
- slovní hádanky
- sluchové hry
- tematické hry
- nácvik pásma – divadelní představení pro rodiče
- hra v přírodě Hledání pokladu
- výtvarná práce – které místo na Zemi chci navštívit

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Do mateřské školy lze přijmout i dítě mladší tří let, nejdříve pak po dovršení dvou let věku – pokud je dítě přiměřeně fyzicky, psychicky a sociálně zralé.

Kapacita mateřské školy se v tomto případě sníží za každé dítě mladší tří let o 2 děti, nejvíce však o 6 míst do doby dovršení tří let.

Dvouleté děti mají svá specifika ve všech oblastech jejich stupně rozvoje a jsou mezi nimi značné individuální rozdíly. Získávají první sociální zkušenosti, jsou vázané na dospělou osobu.

Učí se nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem, hrou, opakování, pravidelnými rituály.

Vzdělávání těchto dětí probíhá formou střídání činností, trénováním návyků a praktických dovedností, prostorem pro spontánní hru a pohybové aktivity a s ohledem na krátkou dobu soustředění dvouletých dětí.

Učitelky ve třídě, kde jsou vzdělávány dvouleté děti, jsou stabilní, malý pozitivní vztah k této věkové kategorii. Učitelky se překrývají 2,5 hodiny denně.

Je dbáno na pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí, potřeby dětí, individuální péči a srozumitelná pravidla.

Podmínky vzdělávání dětí od dvou let – specifika

- podnětné a bezpečné hračky,
- pomůcky pro dvouleté děti,
- užití uzavíratelných skříněk,
- ukládání předmětů mimo dosah dvouletých dětí,
- bezpečné prostředí třídy,
- nastavená pravidla pro používání a ukládání hraček – stavebnice s malými díly dvouletým dětem nepůjčovat,
- umožnění odpočinku,
- zajištění průběžné hygieny, prostor pro náhradní oblečení a hygienické potřeby – skládek + koš na odpad v prostoru WC + přebalovací pult v prostoru WC,
- brání ohledů na bezpečnost a zdraví ostatních dětí,
- využívání vhodného nábytku vzhledem k fyziologickému rozvoji dětí.

Průběh vzdělávání dětí od dvou let

Vzdělávání dvouletých dětí probíhá spíše formou individuální práce s dítětem s jednoduchými pravidly a srozumitelným řádem.

Největší prostor je věnován volné hře.

Převládají spontánní činnosti nad řízenými. "

Uplatňuje se individuální a skupinová forma činností.

Je patrná diferenciací úkolů.

Z principů převládají:

Jednoduchost

Časová nenáročnost

Známé prostředí a nejbližší okolí

Smysluplnost a podnětnost

Dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte

Metody vhodné pro dvouleté dítě:

Situační učení

Spontánní sociální učení – nápodoba

Prožitkové učení

Učení hrou a činnostmi.

Na stravování má dítě dostatek času. Pro pobyt dětí venku je nejčastěji využívána školní zahrada.

Pobyt dítěte v MŠ není uměle prodlužován, vždy po domluvě s rodiči.

V případě, že dítě usne, není buzeno.

3. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Vyhodnocování podtémat

V praxi průběžně vyhodnocujeme podtémata týdenním hodnocením s ohledem na stanovená kritéria, která důsledně vycházejí z rámcových i specifických cílů RVP PV. Pokud si však učitelka zvolí časově náročnější projekt, hodnotí tento projekt až po jeho ukončení.

Základní otázky – jak byla u dítěte rozvíjena jeho osobnost a schopnost učení, s jakou morální kvalitou se děti seznamovaly, jak pedagog rozvíjel a upevňoval samostatnost dětí a schopnost samostatného rozhodování, jak byly děti zaujaty, zda projevíly opravdový zájem o činnosti, co se dětem líbilo, co se naučily, zda byl naplněn požadavek prožitkového učení, jaké závěry si stanovíme pro další činnost a jak jsme motivovali rodiče k spolupráci.

Průběžné vyhodnocování s vyvozenými závěry uplatňujeme při plánování další pedagogické činnosti.

Vyhodnocování individuálního rozvoje dítěte

Individuálně sledujeme rozvoj dítěte a hodnotíme jeho učební pokrok.

U dětí se speciálními vzdělávacími obtížemi vypracováváme individuální vzdělávací (výchovné) plány ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou.

Význam evaluace individuálního rozvoje dítěte spočívá v tom, že včas vyrovnává nedostatky či nerovnoměrnosti v úrovni vzdělávání a předchází tak možným obtížím v dalším vzdělávání dítěte.

Na základě doporučení PPP vypracuje učitelka individuální plán dítěte se stanovením specifických úkolů pro dítě, s možnostmi výchovného působení na dítě v MŠ.

Tyto záznamy považujeme vždy za důvěrné!

Cíle evaluace vzdělávacího procesu

Dosáhnout u dětí, aby byly co nejvíce samostatné, sebevědomé, sebejisté, s vlastním úsudkem, schopné se dívat kolem sebe, uvažovat, tvořivě myslet a jednat. Umět se přizpůsobit, být zodpovědní, ochotni nejen přijímat, ale také dávat, být citliví k potřebám druhého. Vychovávat děti citově bohaté, se smyslem pomáhat ostatním.

Vytvořit prostředí pohody, důvěry, přátelství a pěkných vztahů mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a personálem MŠ, mezi školou a rodinou.

Získat rodiče pro společné působení na děti, umožnit jim individuálním přístupem realizovat své požadavky, potřeby a přání. Přistupovat k rodičům s pochopením a porozuměním.

Hodnocení pedagogické práce

Pedagogická práce je hodnocena průběžně. Nové informace jsou předávány na pravidelných pedagogických poradách nebo na provozních poradách. Hospitační a pravidelnou kontrolní činnost provádí ředitelka ZŠ, nebo jí pověřená zástupkyně.

Kritéria – hodnocení:

- celková práce s dětmi – spolupráce s rodiči
- odborná připravenost – další vzdělávání

- plnění základních povinností
- práce mimo hlavní pracovní činnost – mimoškolní aktivity
- organizace vycházek a jiných náročnějších akcí
- účast na společných poradách a připravenost při tvorbě třídních plánů
- sebereflexe
- hledání nových podnětů

EVALUACE

Předmětem evaluace jsou následující oblasti:

- naplňování cílů, které si škola stanovila
- výsledky vzdělávání

Na jejich základě jsme si stanovili ukazatele, které budeme sledovat. Evaluační proces je řešen formou záznamových archů a rozhovorů s dětmi, pedagogy.

Vnitřní evaluace školy:

- provádí učitelka, analyzuje a vyhodnocuje výsledky vzdělávacího procesu, vhodné podmínky, zaznamenává individuální vývoj dítěte.

Hodnocení bloku má tyto kategorie:

- hodnocení tematického bloku provádíme po jeho ukončení, podle jeho výsledků plánujeme následující tematické bloky, můžeme upravovat, doplňovat, hledat nové prostředky činností za účelem naplnění cílů
- z pohledu celé třídy hodnotíme aktivitu, zájem dětí, důvody nezdaru, posun sociálních vztahů mezi dětmi

Vlastní hodnocení školy provádí kolektiv školy na základě těchto podkladů:

- přehled výchovné práce
- ŠVP
- třídní vzdělávací programy
- pedagogická dokumentace
- hospitační záznamy a kontroly
- inspekční zprávy

Oblasti hodnocení školy

Podmínky ke vzdělávání:

- personální podmínky vzdělávání
- odborná kvalifikace pedagogických pracovníků

Materiálně-technické podmínky:

- zahrada, park a jeho vybavení
- dostatečné prostory učeben a jiné prostory
- vybavení nábytkem, hračkami, učebními pomůckami, audiovizuální technika

Finanční podmínky:

- přímé neinvestiční výdaje přidělované krajským úřadem (platy, odvody, ONIV)
- příspěvek na provoz od zřizovatele
- další zdroje (sponzorské dary)

Průběh vzdělávání:

- ŠVP PV
- plán a koncepce školy
- vedení pedagogické dokumentace

Organizace výchovně vzdělávacího procesu:

- informační systém, nástěnky
- spolupráce s jinými subjekty
- spolupráce s rodiči, besídky, konzultace, informační schůzky

Oblast vzdělávání:

- soulad vzdělávání s RVP VP
- plnění specifických cílů vzdělávacích bloků
- respektování individuálních potřeb, tempa dětí, individuální plány
- podpora osobnostního rozvoje, sebedůvěry, úcty, formování mezilidských vztahů
- formování vztahů k dospělým, ke kamarádům, k přírodě
- hodnocení výsledků vzdělávání

Evaluace dětí v MŠ

Cíl evaluace

Obecným cílem je, aby dítě na konci předškolního období dosáhlo určitého stupně obecných znalostí, dovedností (dle daných kritérií) a bylo připraveno na vstup do ZŠ; musí se naučit organizovat svoje činnosti, chovat se zodpovědně, dodržovat pravidla soužití, samostatně řešit problémy, spolupracovat s ostatními, respektovat jejich názory.

Kritéria

Kritéria jsou signály úspěchu, kterých je použito, abychom určili, zda cíle bylo dosaženo. Po konzultaci s učitelským sborem byla stanovena jednotlivá kritéria a časová osa podle věkových skupin předškolních dětí s budoucí návazností na splnění cíle.

Prověření znalostí:

Během roku dochází v časových intervalech k prověření předškoláka, jestli zvládl stanovená kritéria na základě záznamového archu. Prověření i zápis do archu provádí učitelka MŠ. Pokud nejsou výsledky na požadované úrovni, je s předškolákem zavedeno intenzivní opakování nedostatečných znalostí a aktivit z archu.

Písemné vyhodnocení

Na základě splnění stanovených znalostí a dovedností, provede učitelka písemné vyhodnocení předškoláka.

Dalším důležitým faktorem je spolupráce s rodiči, kteří mají možnost podílet se na dění v MŠ. Projeví-li zájem, mohou spolurozhodovat při plánování programu MŠ a být nápomocní při řešení vzniklých problémů. Rodiče jsou tak informováni o problémových činnostech a mohou se spolupodílet na jejich odstranění.

Záznamový arch hodnocení rozvoje a učení dítěte v posledním roce předškolního vzdělávání

Dítě, které ukončuje předškolní vzdělávání a ocitá se na vstupu do povinného základního vzdělávání, by mělo být na takové úrovni svého rozvoje a vzdělávání, aby bylo způsobilé zvládnout s uspokojením život ve školním prostředí.

Záznamový arch je určen zejména pro nejstarší děti, tedy ve věku od 5 let a pro děti s odloženou školní docházkou.

Učitelky mohou dle svého uvážení použít tento záznamový arch i pro mladší děti. Hodnocení se provádí na začátku roku, během roku a na jeho konci. Opakování nám umožňuje průběžně ověřovat, zda a nakolik jsou naše pedagogická opatření účinná a podle toho pak plánovat další vzdělávací nabídku.

Cíle a úkoly pro rozvoj a vzdělávání dítěte vycházejí z kritérií výchovy a vzdělávání. Hodnocení u mladších dětí je především orientační. Každé dítě je hodnoceno na záznamovém archu individuálně, a to třikrát do roka.